

Briselē, 2022. gada 23. martā
(OR. fr)

7425/22

LIMITE

JAI 377
ASILE 33
MIGR 91
FRONT 128
CADREFIN 38

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Padome
Temats:	Eiropas koordinācija Ukrainas bēgļu uzņemšanai

Kopš 24. februāra vairāk nekā 3 miljoni cilvēku, no kuriem lielākā daļa ir sievietes un bērni, Krievijas Federācijas militārās agresijas dēļ ir pametuši Ukrainu un meklējuši patvērumu Eiropas Savienībā. Eiropas Savienība apliecināja savu vienotību un solidaritāti, 27. februārī nolemjot izmantot Direktīvā 2001/55/EK paredzēto pagaidu aizsardzību – pirmo reizi kopš tās pieņemšanas – un pēc tam 3. martā pieņemot attiecīgo lēmumu. Tā arī sniedz humāno palīdzību Ukrainai un Moldovai, jo īpaši, izmantojot Savienības civilās aizsardzības mehānismu.

Vienotība un solidaritāte ir tikpat nepieciešamas, lai nodrošinātu attiecīgo personu pienācīgu uzņemšanu. Tam ir vajadzīga pastiprināta Eiropas mēroga koordinācija vairākos jautājumos atbilstoši situācijas ārkārtas raksturam. Prezidentvalsts katru nedēļu rīko *IPCR* sanāksmes, kuras dod iespēju apspriest dažādus krīzes aspektus un apvienot mūsu centienus, un solidaritātes platformas regulārajām sanāksmēm būtu jādod iespēja reaģēt uz dalībvalstu paustajām vajadzībām.

Svarīgi būtu, lai ministru sniegtu norādes, jo īpaši attiecībā uz bēgļu uzņemšanu un viņu pārvietošanās koordinēšanu.

1. Materiāla un finansiāla atbalsta sniegšana dalībvalstīm

Komisija ir nākusi klajā ar vairākām iniciatīvām, lai stiprinātu Eiropas Savienības finansiālo atbalstu dalībvalstīm bēgļu uzņemšanai.

Iniciatīva *CARE* (kohēzijas rīcība bēgļu atbalstam Eiropā) dod iespēju dalībvalstīm bēgļu uzņemšanas izdevumu segšanai izmantot summas, kas pieejamas 2014.–2020. gada Kohēzijas fonda plānošanā (neizdalīti joprojām ir aptuveni simt miljoni euro). Varēs izmantot arī *REACT-EU* līdzekļu 2022. gada daļu (9,5 miljardi EUR). Iniciatīva *CARE* arī dod iespēju elastīgi izmantot Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF) un Eiropas Sociālo fondu (ESF) tam, lai atbalstītu ar bēgļiem saistītas darbības. Turklāt ar to par vienu gadu tiek pagarināts laikposms, kurā tiek piemērota Eiropas līdzfinansējuma ārkārtas likme 100 % apmērā; tas varētu palielināt maksājumus līdz 5 miljardiem EUR 2022. gadā un 1 miljardam EUR 2023. gadā.

Iekšlietām paredzētā Eiropas finansējuma noteikumu pārskatīšana arī dod iespēju izmantot līdzekļus, kas pieejami dalībvalstu programmās saskaņā ar Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda (*AMIF*) plānošanu 2014.–2020. gadam, un pagarināt programmu attiecināmību par vienu gadu. Šī elastība papildina resursus, kas dalībvalstīm darīti pieejami saskaņā ar 2021.–2027. gada plānošanu tiešā pārvaldībā:

- 63 miljoni EUR ārkārtas atbalstam 2022. gadā *AMIF* un robežu pārvaldības atbalsta instrumenta (*BMVI*) ietvaros;
- 150 miljoni EUR to dalībvalstu uzņemšanas, patvēruma un atgriešanas sistēmu atbalstam, kuras saskaras ar lielu migrācijas spiedienu.

Izmaksas saistībā ar to attiecīgo personu uzņemšanu, kuras ierodas no Ukrainas, tiks segtas 100 % vai 90 % apmērā. Visbeidzot, *BMVI* piešķir dalībvalstīm 499 miljonus EUR ārējo robežu aizsardzībai un uzraudzībai.

Pastāvīgo pārstāvju komiteja 16. martā apstiprināja priekšlikumus regulām par *CARE* un par iekšlietām paredzēto finansējumu. Šie priekšlikumi pēc tam jāpieņem Eiropas Parlamentam 23. un 24. marta sesijā, un tiem būtu jāstājas spēkā ap 7. aprīli.

Dalībvalstis ir lūgušas:

- pilnīgu un skaidru izklāstu par visiem pieejamiem finanšu instrumentiem, kā arī par dalībvalstīm pieejamām summām;
- "vienas pieturas aģentūras" izveidi pieteikumu iesniegšanai; Komisija nupat ir atbildējusi uz šo lūgumu;
- pienācīgi ņemt vērā dažādās vajadzības, tostarp, piemēram, attiecībā uz izglītību un izglītības resursiem, ņemot vērā, ka uzņemto cilvēku vidū ir liels nepilngadīgo īpatsvars.

Iepriekš minētie līdzekļi palīdzēs reaģēt uz steidzamām vajadzībām. Vienlaikus varētu apsvērt iespējamo ilgtermiņa vajadzību prognozēšanu, pamatojoties uz ekonomisko analīzi.

Turklāt Eiropas Savienības aģentūras ir sākušas palielināt atbalstu dalībvalstīm.

Pie robežām ar Ukrainu, Moldovu un Baltkrieviju pašlaik ir izvietoti 257 *Frontex* darbinieki, tostarp 204 darbinieki Rumānijā (157 – pie Ukrainas robežas, 47 – pie Moldovas robežas). Polijā, tāpat kā Moldovā, ir 18 darbinieki, Slovēnijā – 14 darbinieki.

Patvēruma aģentūra gatavojas rīkoties Rumānijā.

Visbeidzot, Eiropols pievērš uzmanību riskiem, kas saistīti ar Ukrainas robežu destabilizāciju (cilvēku kontrabanda, ieroču un transportlīdzekļu nelikumīga tirdzniecība utt.). Tas ir izvietojis 4 darbiniekus Slovēnijā, 4 – Polijā un 2 – Moldovā.

Ministri tiek aicināti sniegt novērtējumu par izmantotajiem resursiem, kā arī par iespējamām papildu vajadzībām.

2. Pārvietošanās pārraudzība un koordinācija Eiropas Savienībā

Bēgļu uzņemšanas organizēšana rada vairākus jautājumus attiecībā uz īstenošanu. Komisija 23. martā nāca klajā ar paziņojumu, kurā sniegts pārskats par šo jautājumu.

Dalībvalstis pašlaik strādā pie tā, lai īstenotu Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar kuru ievieš pagaidu aizsardzību. Ir uzdoti vairāki jautājumi par šā lēmuma 2. pantā noteikto kritēriju pārbaudi (jo īpaši, ja nav biometriskās pases vai jebkāda personu apliecinoša dokumenta, vai saistībā ar trešo valstu valstspiederīgo pausto pieteikumu pieņemšanu), kā arī par attiecīgo personu reģistrāciju. Dažas atbildes tika sniegtas Komisijas 21. marta paziņojumā.

Dati, ko priekšposteņa dalībvalstis savākušas, bēgļiem ieceļojot Savienībā, būtu jānosūta citām dalībvalstīm, lai nodrošinātu bēgļu aizsardzību un atvieglotu viņu turpmāko ceļošanu Savienībā un viņu turpmāku reģistrāciju pagaidu aizsardzības nolūkos. Īstermiņā būtu jārod pragmatiski un vienkārši risinājumi, lai apmainītos ar šādiem burtciparu datiem, ko savākušas priekšposteņa dalībvalstis, līdz tiks rasts pastāvīgs risinājums.

Lai pienācīgi organizētu attiecīgo personu uzņemšanu, ir vajadzīga koordinācija Eiropas līmenī. Šāda koordinācija ir vajadzīga trīs iemeslu dēļ: pašiem bēgļiem tā sniegs pārliecību, ka pret viņiem izturas pienācīgi; priekšposteņa dalībvalstīm tā nodrošinās spiediena mazināšanos; galamērķa un tranzīta dalībvalstīm tā nodrošinās vajadzīgo paredzamību.

Tā ietvers informācijas apmaiņas organizēšanu starp dalībvalstīm par ienākošajām plūsmām, uzņemšanas spējām vai noteiktām cilvēku kategorijām, jo īpaši neaizsargātām personām un it sevišķi nepavadītiem nepilngadīgajiem. Tā ietvers arī koordinācijas nodrošināšanu, lai varētu paredzēt un prognozēt bēgļu plūsmas uz dažādām dalībvalstīm, jo īpaši, organizējot transporta savienojumus un izmantojot pulcēšanās vietas attiecīgajos apvidos.

Efektīvas politikas īstenošanai ārkārtīgi svarīga būs apmaiņa ar precīziem, salīdzināmiem un atjauninātiem datiem no dalībvalstīm, jo īpaši attiecībā uz to personu skaitu, kas ieceļo un izbrauc no katras attiecīgās dalībvalsts.

Dažas dalībvalstis ir sākušas savā starpā organizēt koordinācijas sistēmas, lai saskaņoti organizētu un plānotu bēgļu transportēšanu. Šāda koordinācija būtu lietderīga un efektīva visas Eiropas Savienības mērogā; to varētu uzticēt Komisijai, kas jau ir izveidojusi solidaritātes platformu, lai nodrošinātu koordināciju un veicinātu ciešu sadarbību starp dalībvalstīm visās šajās jomās.

Ministri tiek aicināti norādīt, vai ir vajadzīgi papildu precizējumi par pagaidu aizsardzības piemērošanu (uzturēšanās režīms utt.). Jo īpaši reģistrācijas procedūra ir svarīgs elements attiecīgo personu pārraudzībā, uzņemšanā un aizsardzībā: tiek ierosināts lūgt Komisiju sagatavot risinājumu, kas ļautu tuvākajā nākotnē Eiropas līmenī konsolidēt valstu datubāzēs veikto reģistrāciju.

Ministri tiek aicināti apstiprināt, ko viņi sagaida no solidaritātes platformas: vai Komisijai, izmantojot platformu, būtu jānodrošina bēgļu transportēšanas Eiropas Savienības iekšienē koordinācija, organizējot informācijas kanālus un plānojot pārvietošanu no konkrētiem iepriekš noteiktiem pulcēšanās punktiem, vienlaikus paļaujoties uz Savienības aģentūru atbalstu?

3. No Moldovas ienākošo bēgļu uzņemšana: apņemšanos pārraudzība, operacionāla īstenošana

Ņemot vērā Moldovas īpašo situāciju, Eiropas Savienība ir izmantojusi daudzus līdzekļus, jo īpaši humānās palīdzības jomā. Aptuveni 15 dalībvalstis jau ir atbalstījušas Moldovu, izmantojot Savienības civilās aizsardzības mehānismu, tostarp, nodrošinot medicīniskos izstrādājumus, saliekamās gultas un higiēnas komplektus. Dažu dienu laikā tika apspriests un tad parakstīts arī statusa nolīgums, kas ļauj *Frontex* īstenot aktīvus pasākumus Moldovas teritorijā, lai atbalstītu šīs valsts robežsargus. Pateicoties šim nolīgumam, robežsargi ir faktiski izvietoti kā pastiprinājums kopš 20. marta.

Tagad Eiropas Savienībā ir steidzami jāorganizē to personu uzņemšana, kas, bēgdamas no Ukrainas, ir patvērušās Moldovā. Komisija aicināja dalībvalstis darīt zināmas savas uzņemšanas apņemšanās. Līdz 17. martam šādas apņemšanās ir darījušas zināmas 6 dalībvalstis, kā arī Norvēģija, un tās kopā aptver 11 500 cilvēku, kurus var uzņemt. Rumānija ir piekritusi savā teritorijā izveidot uzņemšanas centru.

Lai organizētu šo uzņemšanu, Komisija solidaritātes platformas ietvaros ir sagatavojusi operacionālās procedūras (*SOP*), kurās precizēti nosacījumi, saskaņā ar kuriem attiecīgās personas tiks identificētas, atlasītas, transportētas un uzņemtas dalībvalstīs. Pašu pārcelšanu organizēšanu varētu uzticēt Komisijai. Dažas dalībvalstis pauda vēlmi, lai Eiropas Savienība varētu finansiāli atbalstīt attiecīgo bēgļu transportēšanu.

Ministri tiek aicināti:

- **darīt zināmu uzņemšanas apņemšanos;**
- **apstiprināt vēlmi, lai operācijas tiktu sāktas pēc iespējas ātrāk saskaņā ar *SOP* paredzētajām procedūrām, to iedarbināšanās datumu nosakot ļoti īsā laikā.**

4. Ārējās robežas kontrole un drošības jautājumi:

Ukrainas krīze atkārtoti apliecina, cik svarīgas ir stabilas procedūras pie ārējās robežas un ātra spēja tās pielāgot un veikt pasākumus nolūkā stāties pretī krīzes situācijām. Jāīsteno stingras drošības procedūras: ir svarīgi, lai visas personas, kas šķērso Savienības ārējo robežu, tiktu pārbaudītas attiecīgajās informācijas sistēmās un jo īpaši Šengenas Informācijas sistēmā (SIS). Dalībvalstis tiek aicinātas, izmantojot drošas informācijas apmaiņas tīklu (SIENA), ziņot Eiropolam par atbilstēm (vai trāpījumiem pārbaudēs), ja tas šķiet relevanti.

Šengenas Robežu kodeksa noteikumi ļauj kontroles līmeni pielāgot apdraudējumam, vienlaikus garantējot augstu drošības līmeni. Komisija 2. martā nāca klajā ar nostādnēm, kurās precizētas vēlamās darbības metodes.

No otras puses, aģentūru – Frontex un Eiropola – pilnvaru mērķis ir jo īpaši palīdzēt dalībvalstīm, kad tās saskaras ar šādiem izaicinājumiem.

Frontex spēj saistībā ar šo krīzi izvietot vairāk nekā 2600 darbinieku attiecībā uz visām robežsargu veiktajām darbībām un ir sākusi organizēt repatriācijas lidojumus trešo valstu valstspiederīgajiem, kam tie ir nepieciešami. Eiropola darbinieku izvietošana pilnīgo šo atbalstu, nodrošinot ekspertzināšanas par robežkontroles laikā veiktām papildu padziļinātām pārbaudēm. Pamatojoties uz dalībvalstu sniegto attiecīgo informāciju, Eiropols spēj arī sniegt precīzu analīzi par noziedzības draudiem, kā arī atbalstu dalībvalstu sāktām izmeklēšanām par noziedzīgiem nodarījumiem vai teroraktiem, kas saistīti ar notiekošo konfliktu.

Turklāt Komisija norādīja, ka ir gatava finansiāli atbalstīt operācijas, ko kopīgi veic dalībvalstis, piemēram, ja viena dalībvalsts saskaņā ar Prīmes lēmumu tiesisko regulējumu citai dalībvalstij dara pieejamu drošības dienestu personālu. Ir vajadzīgs mehānisms, lai apmierinātu visvairāk skarto dalībvalstu operacionālās vajadzības un nodrošinātu atbalstu, ko var sniegt citas dalībvalstis.

Visbeidzot, pašreizējā situācija veicina dažādu veidu smagas un organizētas noziedzības attīstību, kad tiek izmantota personu neaizsargātība (cilvēku tirdzniecība, seksuālā izmantošana, piespiedu darbs ar paaugstinātu risku attiecībā uz nepilngadīgajiem un kara bāreņiem, migrantu kontrabanda, viltotu dokumentu tirdzniecība, to vīriešu eksfiltrācijas tīklu organizēšana, kuri atsakās no vispārējās mobilizācijas, krāpšana tiešsaistē, līdzekļu un ziedojumu Ukrainai ļaunprātīga izmantošana, kiberuzbrukumi, nelikumīga ieroču tirdzniecība, nelikumīga narkotiku tirdzniecība u. c.). Tādēļ ir pamatoti brīdināt un aktivizēt *EMPACT*¹ kopienu – Eiropas praktiķu tīklu cīņā pret dažādiem noziedzības veidiem, kurš var likt lietā zinātību, ko šis mehānisms ieguvis desmit gadu laikā (kriminālizlūkošanas datu vākšana, informācijas apmaiņa, operacionālā mērķorientēšana, iejaukšanās pasākumi, prevencija). *EMPACT* mehānisma stiprās puses (pielāgojamība, reaģētspēja, elastība, pakalpojumu un operatīvo aktoru papildināmība) ļaus dalībvalstīm organizēt kopīgas operācijas Savienības drošībai.

Ir būtiski aizsargāt visneaizsargātākos iecelotājus, jo īpaši bērnus, no jebkāda veida ekspluatācijas un cilvēku tirdzniecības, tiklīdz viņi ieradušies Savienības teritorijā. Šajā nolūkā ir svarīgi ātri ieviest preventīvus un izpratnes veicināšanas pasākumus, lai garantētu bēgļu drošumu un drošību, tostarp, izveidojot sadarbību starp policijas un drošības dienestiem valsts līmenī un humānās palīdzības organizācijām un citām pilsoniskās sabiedrības organizācijām, lai apzinātu apdraudējumus, kas rodas, un potenciālos cilvēku tirdzniecības upurus.

Dalībvalstis tiek aicinātas sniegt Eiropalam visu būtisko un noderīgo informāciju, lai novērstu drošības riskus, kas saistīti ar Ukrainas krīzi.

Ministri tiek aicināti:

- **izklāstīt, ko tie eventuāli sagaida no Eiropas Savienības atbalsta drošības kontroļu veikšanai pie ārējās robežas;**
- **apstiprināt, ko tie sagaida attiecībā uz *EMPACT* tīkla mobilizāciju, lai koordinēti apkarotu visas noziedzīgās parādības, kas varētu gūt labumu no Ukrainas krīzes.**

---

¹. *EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats)*: Eiropas daudzdisciplīnu platforma pret noziedzības draudiem.